

СТАНОВИЩЕ

от

доц. д-р Лалка Рангелова, дм

отдел „Храни и хранене“ на НЦОЗА – гр. София

член на научно жури съгласно заповед № Р-109-443 от 05.12.2024 г. на Ректора на Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна и определена за изготвяне на становище, съгласно Протокол 1 на първото заседание

Относно: конкурс за заемане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина по научната специалност „Хигиена“ (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.), обявен в ДВ, бр.85/08.10.2024 г. за нуждите на Учебен сектор „Хигиена“, Катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“ с допълнително условие по конкурса: кандидатите да притежават специалност в системата на здравеопазването „Хранене и диететика“.

Кратки сведения за конкурса

В конкурса участва един кандидат гл. ас. д-р Албена Борисова Тонева - Стоянова, д.м. Кандидатът е представил всички необходими документи за конкурса в съответствие с правилника за развитие на академичния състав в Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна, както и справка за изпълнение на минималните изисквания за заемане на академична длъжност „Доцент“.

Кратки данни за професионалното развитие на кандидата

Гл. ас. д-р Албена Борисова Тонева - Стоянова, д.м. завършва Медицински Университет – Варна през 1989 г. Придобива специалност „Хомеопатична медицина“ през 2002 г. и „Хранене и диететика“ също през 2002 г. След разработване и защита на дисертационен труд: “ Хранителен статус на деца с нервно-психични заболявания и връзката му с качеството на живот на родители и обгрижващи ” през 2019 г. придобива образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Хигиена“ (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.)“. През 2020 година е спечелила конкурс за „Главен асистент“ към катедра „Хигиена и епидемиология“, ФОЗ, на МУ – гр. Варна. От 2015 година до 2024 година работи като асистент в Катедра „Хигиена и епидемиология“, ФОЗ, МУ – Варна. От 2020 година до днес работи като главен асистент към катедра „Хигиена и епидемиология“, ФОЗ, на МУ – гр. Варна.

Д-р Албена Борисова Тонева – Стоянова владее български, руски, немски и английски език.

Оценка на учебно преподавателската дейност на кандидата

Д-р Албена Тонева – Стоянова има богат преподавателски опит като ръководител на упражнения и лекции както следва: Хигиена и екология - спец. Медицина_М; Хигиена и екология - спец. Зъботехник_Б; Хигиена и екология - спец. Рехабилитатор_Б; Околна среда, хранене и здраве - спец. Здравен мениджмънт_Б; Хигиена на хранене: II част - спец. Инспектор по общественото здраве_Б; Хранене при деца с гълтателни трудности - спец. Логопедия; Безопасност на храните. Законодателство в областта на храните - спец. Опазване и контрол на общественото здраве_М; Комунална хигиена: II част - спец. Инспектор по общественото здраве_Б; Хигиена на детско-юношеската възраст: II част - спец. Инспектор по общественото здраве_Б; Хигиена и екология на здравното заведение - спец. Управление на здравните грижи_Б; Хигиена на лечебните заведения и вътреболнични инфекции - спец. Здравен мениджмънт_Б; Съвременни концепции в проектирането на лечебни заведения - спец. Биомедицинска техника и технологии_Б
Гл. асистент д-р Албена Борисова Тонева, е била ръководител на един дипломант.

Научна и публикационна активност

Приложенията за участие в конкурса публикации и справки доказват високата научна продуктивност на кандидатката. За участие в настоящия конкурс са посочени общо 53 публикации - плод на цялостната ѝ научно-изследователска дейност, разпределени по видове както следва: Дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор“ – 1 бр.

Хабилитационен труд (монография) – 1 бр.

Публикации и доклади, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация -9 бр.

Публикации и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни томове -11 бр.

В академична справка № 1042/19.11.2024г. са описани 22, от които 9 в индексирани в Scopus или Web of Science издания. Представят се и 2 броя публикации, извън доказателствения материал за изпълнение на минималните изисквания за заемане на АД „Доцент“.

Научните участия на д-р Албена Борисова Тонева са 62 в национални и международни научни прояви.

Представени са общо 5 научни цитирания: 1 цитиране в нереферирани издания с научно рецензиране, 3 цитирания в научни издания, индексирани и реферирани в световни научни бази данни с научна информация (*Scopus* и *Web of Science* и др.) и

едно цитиране в монография. Високият брой цитирания е показател за актуалността на разглежданата тематика и разпознаваемостта на кандидата от научната общност.

Научни постижения и приноси

Представената научна продукция и интересите на кандидатката могат да бъдат обобщени в следните направления: Хранене, хранителен статус и нервно психическо развитие на деца: Най-съществен научен принос е проучването за първи път в България на хранителния статус на деца с невропсихиатрични разстройства чрез биохимични маркери и антропометрични показатели и индекси по стандартите и критериите на СЗО.

Орален статус на деца с невропсихиатрични нарушения: За първи път у нас е проучен оралният статус на деца с невропсихиатрични нарушения и влиянието му при затрудненията при хранене, както и връзката между недохранването на деца с невропсихиатрични нарушения и състоянието на оралната лигавица.

Хранителни алергии в кърмаческа възраст: Проучени са хранителните, здравните и социално-демографски фактори, влияещи върху развитието на деца с фамилна анамнеза за алергия през ранна детска възраст.

Здравословното хранене по време на бременността и кърмене: Разгледано е влиянието на храненето на майката, употребата на алкохол, лекарства и тютюнопушенето върху невrorазвитието на детето.

Биохрани и официален контрол на храни: Представени са аспектите на официалния контрол при производството, търговията и етикетирването на биопродуктите в област Добрич.

Качество на живот на родителите и обгрижващите при деца с невропсихиатрични нарушения: За първи път у нас е проучено и оценено качеството на живот на родителите и обгрижващите при деца с невропсихиатрични нарушения с въпросник на СЗО (WHOQOL_BREF_26).

Болнична хигиена и вътреболнични инфекции: Направен е ретроспективен анализ на структурата на инфекциите в МБАЛ – Варна.

Така представените приноси са с подчертан познавателен и практико-приложен характер за региона и страната.

Монографията Хранителни аспекти на „тихата пандемия“ аутизъм и детска церебрална парализа е първото у нас ръководство изследващо уврежданията в развитието. Уврежданията могат да бъдат физически, когнитивни, емоционални или поведенчески. Тези деца често изискват по-специфични грижи, които включват медицински услуги, специално образование и психологическа подкрепа. Уврежданията

в развитието често водят до бариери в социалното участие и затруднено постигане на пълния потенциал на индивида, както в детска възраст, така и в зряла възраст.

Заклучение

Гл. асистент д-р Албена Борисова Тонева-Стоянова, дм има богат преподавателски опит. Научната продукция на гл. асистент д-р Албена Борисова Тонева -Стоянова, дм отговаря на Закона за развитие на академичния състав в Република България, както на правилника за неговото прилагане, така и ПРАС на Медицински Университет – гр. Варна за заемане на академична длъжност „Доцент“.

Минималните изисквания за заемане на академична длъжност „Доцент“ са също покрити. Това ми дава основание да дам положителна оценка и да предложа на уважаемите членове на научното жури да гласуват за присъждане на академична длъжност „Доцент“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.1 Медицина по научната специалност „Хигиена“ (вкл. трудова, комунална, радиационна, училищна и др.) за нуждите на Учебен сектор „Хигиена“, Катедра „Хигиена и епидемиология“, Факултет „Обществено здравеопазване“ към Медицински университет „Проф. д-р Параскев Стоянов” – гр. Варна на гл. асистент д-р Албена Борисова Тонева - Стоянова, дм.

20.02.2025 г.

Подпис:

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

(доц. д-р Лалка Рангелова, дм)